

LISA nr. 3
ANTARKTIKA LEPINGU
KESKKONNAKAITSEPROTOKOLL
(MADRIDI PROTOKOLL)

Preambul

- Artikkel 1 – Mõisted
- Artikkel 2 – Eesmärk ja määratlus
- Artikkel 3 – Keskkonnakaitse põhimõtted
- Artikkel 4 – Suhe Antarktika lepingu süsteemi teiste osadega
- Artikkel 5 – Kooskõla Antarktika lepingu süsteemi teiste osadega
- Artikkel 6 – Koostöö
- Artikkel 7 – Keeld tegeleda maavaradega
- Artikkel 8 – Keskkonnamõju ja selle hindamine
- Artikkel 9 – Lisad
- Artikkel 10 – Antarktika lepingu konsultatiivkohtumised
- Artikkel 11 – Keskkonnakaitsekomitee
- Artikkel 12 – Komitee ülesanded
- Artikkel 13 – Käesoleva protokolliga järgimine
- Artikkel 14 – Kontroll
- Artikkel 15 – Hädaolukorras tegutsemine
- Artikkel 16 – Vastutus
- Artikkel 17 – Poolte aastaaruanded
- Artikkel 18 – Vaidluste lahendamine
- Artikkel 19 – Vaidluste lahendamise menetluse valik
- Artikkel 20 – Vaidluste lahendamise menetlus
- Artikkel 21 – Allakirjutamine
- Artikkel 22 – Ratifitseerimine, vastuvõtmine, kinnitamine või ühinemine
- Artikkel 23 – Jõustumine
- Artikkel 24 – Reservatsioonid
- Artikkel 25 – Muutmine
- Artikkel 26 – Depositaari teated
- Artikkel 27 – Autentsed tekstid ja registreerimine Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis

Lisand – Vahekohus

- Lisa 1 – Keskkonnamõju hindamine
- Lisa 2 – Antarktika taimestiku ja loomastiku kaitse
- Lisa 3 – Jäätmete kõrvaldamine ja hooldus
- Lisa 4 – Merereostuse vältimine
- Lisa 5 – Piirkondlik kaitsekorraldus

Preambul

Antarktika lepingu käesoleva protokolliga osalisriigid, edaspidi “pooled”,

olles veendunud, et on vaja tõhustada Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide kaitset;

olles veendunud vajaduses tugevdada Antarktika lepingu süsteemi, et tagada Antarktika kasutamine üksnes rahumeelsetel eesmärkidel ning et Antarktika kasutamine ei põhjustaks rahvusvahelisi tülisid;

pidades silmas Antarktika õiguslikku ja poliitilist eriseisundit ning Antarktika lepingu konsultatiivpoolte erilist vastutust selle eest, et kogu tegevus Antarktikas oleks kooskõlas Antarktika lepingu eesmärkide ja põhimõtetega;

meenutades Antarktika määratlemist erikaitsealana ja muid Antarktika lepingu süsteemi alusel Antarktika keskkonna ja sellega seotud ökosüsteemide kaitseks rakendatud meetmeid;

tunnustades ka ainulaadseid võimalusi, mida Antarktika pakub nii globaalse kui ka regionaalse tähtsusega protsesside teaduslikuks seireks ja uuringuteks;

veel kord kinnitades Antarktika mereliste elusressursside kaitse konventsiooni kaitsepõhimõtteid;

olles veendunud, et Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide kaitse kõikehõlmava režiimi arendamine on kogu inimkonna huvides;

soovides sel eesmärgil Antarktika lepingut täiendada;

on kokku leppinud järgmises.

Artikkel 1

Mõisted

Protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

“Antarktika leping” - 1. detsembril 1959 Washingtonis allkirjastatud Antarktika leping;

“Antarktika lepingu piirkond” - piirkond, millele kohaldatakse Antarktika lepingut vastavalt selle lepingu artiklile VI;

“Antarktika lepingu konsultatiivkohtumised” - Antarktika lepingu artiklis IX nimetatud kohtumised;

“Antarktika lepingu konsultatiivpooled” - Antarktika lepingu osalised, kellel on õigus määrata esindajaid selle lepingu artiklis IX nimetatud kohtumistele;

“Antarktika lepingu süsteem” - Antarktika leping ja selle lepingu alusel rakendatavad meetmed ning Antarktika lepinguga seotud muud rahvusvahelised jõustunud aktid ja nende aktide alusel rakendatavad meetmed;

“vahekohus” - protokollis lahutamatu osa moodustava lisandi kohaselt loodud vahekohus;

“komitee” - vastavalt artiklile 11 loodud keskkonnakaitsekomitee.

Artikkel 2

Eesmärk ja määratlus

Pooled kohustuvad igati kaitsma Antarktika keskkonda ja sellega seotud ning sõltuvaid ökosüsteeme ning määratlevad käesolevaga Antarktika rahule ja teadusele pühendatud looduskaitsealana.

Artikkel 3

Keskonnakaitse põhimõtted

1 Antarktika lepingu piirkonnas kavandatud ja korraldatav tegevus lähtub Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide kaitsest ning Antarktika väärtuste, sealhulgas selle ürglooduse ja esteetiliste väärtuste ning selle kui globaalse keskkonna mõistmiseks vajalike ning muude teadusuuringute piirkonna kaitsest.

2 Sel eesmärgil:

- (a) on tegevus Antarktika lepingu piirkonnas kavandatud ja korraldatud selliselt, et piirata ebasoodsat mõju Antarktika keskkonnale ja sellega seotud ning sõltuvatele ökosüsteemidele;
- (b) on tegevus Antarktika lepingu piirkonnas kavandatud ja korraldatud nii, et vältida:
  - (i) ebasoodsat mõju kliimale või ilmastikule;
  - (ii) olulist ebasoodsat mõju õhu ja vee kvaliteedile;
  - (iii) olulisi muudatusi atmosfääri-, maismaa- (sealhulgas vee-), liustiku- või merekeskkonnas;
  - (iv) kahjulikke muutusi taime- ja loomaliikide asurkondade levikus, arvukuses või produktiivsuses;
  - (v) edasist ohtu ohustatud liikidele või selliste liikide asurkondadele, või
  - (vi) bioloogiliselt, teaduslikult, ajalooliselt, esteetiliselt või looduslikult tähtsate piirkondade üldist halvenemist või olulist riski nendele;
- (c) on tegevus Antarktika lepingu piirkonnas kavandatud ja korraldatud teabe põhjal, millest piisab eelnevaks hinnanguks ja teadlike otsuste tegemiseks tegevuse võimaliku mõju kohta Antarktika keskkonnale ja sellega seotud ning sõltuvatele ökosüsteemidele ning Antarktika väärtusele teadusuuringute korraldamisel; otsustes võetakse arvesse:
  - (i) tegevuse ulatust, sealhulgas selle piirkonda, kestust ja intensiivsust;
  - (ii) tegevuse kogumõju, nii ükski kui ka koos Antarktika lepingu piirkonnas toimuva muu tegevusega;
  - (iii) kas tegevus mõjutab kahjulikult mis tahes muud tegevust Antarktika lepingu piirkonnas;
  - (iv) kas on olemas tehnoloogia ja toimimisviisid, et tagada keskkonnale ohutu tegutsemine;
  - (v) kas suudetakse seirata olulisi keskkonnaparametreid ja ökosüsteemide komponente selleks, et teha kindlaks tegevuse mis tahes kahjulik mõju ja õigel ajal hoiatada selle eest ning tagada selline toimimisviiside täiendamine nagu võib vajalikuks osutada Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide seire või suurenenud teadmiste tulemusel;

- (vi) kas on võimalik kiirelt ja tõhusalt tegutseda õnnetusjuhtumite, eriti võimaliku keskkonnamõjuga õnnetusjuhtumite korral;
  - (d) toimub kogu korraldatava tegevuse mõjude hindamise regulaarne ja tõhus seire, sealhulgas prognoositud mõjude kontrollimine;
  - (e) toimub regulaarne ja tõhus seire, et õigel ajal avastada Antarktika lepingu piirkonnas ja sellest väljaspool korraldatava tegevuse võimalikke ettenägematuid mõjusid Antarktika keskkonnale ja sellega seotud ning sõltuvatele ökosüsteemidele.
- 3 Tegevus Antarktika lepingu piirkonnas peab on kavandatud ja korraldatud nii, et eelistada teadusuuringuid ja et säiliks Antarktika väärtus globaalse keskkonna mõistmiseks oluliste ja muude teadusuuringute tegemise piirkonnana.
- 4 Antarktika lepingu piirkonnas teaduslike uurimisprogrammide alusel korraldatav tegevus, turism ning kõik muu riiklik ja mitteriiklik tegevus, kaasa arvatud logistiline abitegevus, millest tuleb ette teatada vastavalt Antarktika lepingu artikli VII lõikele 5:
- (a) toimub selle artikli põhimõtete kohaselt; ja
  - (b) muudetakse, peatatakse või jäetakse ära, kui selle tagajärjeks on või võib olla nendele põhimõtetele mittevastav mõju Antarktika keskkonnale või sellega seotud ning sõltuvatele ökosüsteemidele.

Artikkel 4

Suhe Antarktika lepingu süsteemi teiste osadega

- 1 Käesolev protokoll täiendab Antarktika lepingut, kuid ei muuda seda.
- 2 Protokoll ei piira selle protokolliga poolte õigusi ega kohustusi, mis tulenevad teistest Antarktika lepingu süsteemis kehtivatest rahvusvahelistest õigusaktidest.

Artikkel 5

Koostöö Antarktika lepingu süsteemi teiste osadega

Pooled konsulteerivad ja teevad koostööd teiste Antarktika lepingu süsteemis kehtivate rahvusvaheliste õigusaktide lepingupooltega ja nende asjakohaste institutsioonidega, et tagada käesoleva protokolliga eesmärkide saavutamise ja põhimõtete järgimine ning vältida mis tahes vastuolu nende õigusaktide rakendamise ja käesoleva protokolliga vahel.

Artikkel 6

Koostöö

- 1 Pooled teevad koostööd Antarktika lepingu piirkonnas tegevuse kavandamisel ja korraldamisel. Sel eesmärgil püüab pool:
  - (a) edendada Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide kaitset käsitlevaid teadus-, tehnika- ja hariduskoostööprogramme;

- (b) anda teistele pooltele asjakohast abi keskkonnamõju hindamisel;
  - (c) taotluse korral edastada teistele pooltele võimalikku keskkonnariski käsitlevat teavet ja anda abi Antarktika keskkonnale või sellega seotud ökosüsteemidele ohtlike õnnetusjuhtumite tagajärgede vähendamiseks;
  - (d) konsulteerida teiste pooltega uute jaamade ja muude rajatiste asukohtade valimisel, et vältida mingis asukohas nende ülemäärasest kontsentreerumisest tekkivat kumulatiivset mõju;
  - (e) vajaduse korral võtta ette ühisekspeditsioone ning jagada jaamade ja muude rajatiste kasutamist;
  - (f) rakendada Antarktika lepingu konsultatiivkohtumistel kokkulepitud meetmeid.
- 2 Pool kohustub võimaluse piires edastama teistele pooltele teavet, mida nad vajavad oma tegevuse kavandamisel ja korraldamisel Antarktika lepingu piirkonnas, et kaitsta Antarktika keskkonda ja sellega seotud ning sõltuvaid ökosüsteeme.
- 3 Pooled teevad koostööd nende pooltega, kellel on jurisdiktsioon Antarktika lepingu piirkonnaga külgnevatel aladel, eesmärgiga tagada, et Antarktika lepingu piirkonnas toimival tegevusel ei oleks nendele aladele kahjulikku keskkonnamõju.

Artikkel 7

Keeld tegeleda maavaradega

Maavaradega seotud tegevus, välja arvatud teadusuuringud, on keelatud.

Artikkel 8

Keskkonnamõju ja selle hindamine

1 Lõikes 2 nimetatud kavandatava tegevuse kohta tehakse lisas I ettenähtud toimingud, et hinnata eelnevalt selle tegevuse mõju Antarktika keskkonnale või sellega seotud ning sõltuvatele ökosüsteemidele vastavalt sellele, kas see tegevus on:

- (a) väiksema kui mitteolulise või ajutise mõjuga;
- (b) mitteolulise või ajutise mõjuga;
- (c) enama kui mitteolulise või ajutise mõjuga.

2 Pool tagab, et planeerimisprotsessidele rakendatakse lisas I sätestatud hindamistoimingud, mis aitavad teha otsust Antarktika lepingu piirkonnas turismi, teaduslike uurimisprogrammide alusel korraldatava ning kogu muu riikliku ja mitteriikliku tegevuse kohta, kaasa arvatud sellega seotud logistiline abitegevus, millest tuleb ette teatada vastavalt Antarktika lepingu artikli VII lõikele 5.

3 Lisas I ettenähtud hindamistoiminguid kohaldatakse tegevuse muudatusele, mis tuleneb käimasoleva tegevuse intensiivsuse suurenemisest või vähenemisest, mõne tegevuse lisamisest, rajatise mahakandmisest või muust.

4 Kui tegevust kavandab enam kui üks pool, määravad asjaomased pooled ühe endi seast koordineerima lisas I kindlaksmääratud keskkonnamõju hindamise toimingute rakendamist.

Artikkel 9

Lisad

- 1 Protokollis lisad on selle lahutamatu osa.
- 2 Vastavalt Antarktika lepingu artiklile IX võib peale lisade I-IV lisasid vastu võtta ja kehtestada.
- 3 Lisade muudatusi võib vastu võtta ja kehtestada vastavalt Antarktika lepingu artiklile IX, kui lisas on ette nähtud muudatuste kiirendatud jõustumise tingimused.
- 4 Lisad ja nende muudatused, mis on jõustunud vastavalt lõigetele 2 ja 3, jõustuvad poole suhtes, kui depositaar on vastu võtnud selle poole kinnitava teate ja kui lisas ei nähta ette teisiti Antarktika lepingu osalise suhtes, kes ei ole Antarktika lepingu konsultatiivpool või kes ei olnud konsultatiivpool vastuvõtmise ajal.
- 5 Lisade suhtes kohaldatakse artiklites 18 kuni 20 sätestatud vaidluste lahendamise menetlust, kui lisas ei ole ette nähtud teisiti.

Artikkel 10

Antarktika lepingu konsultatiivkohtumised

- 1 Antarktika lepingu konsultatiivkohtumised, kaasates parimat kättesaadavat teaduslikku ja tehnilist teavet:
  - (a) määravad vastavalt protokollile kindlaks üldised tegutsemisviisid Antarktika keskkonna ja sellega seotud ökosüsteemide igakülseks kaitseks; ja
  - (b) rakendavad Antarktika lepingu artikli IX alusel meetmeid käesoleva protokollis rakendamiseks.
- 2 Antarktika lepingu konsultatiivkohtumised vaatavad läbi komitee töö ning arvestavad lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel täielikult nii komitee nõuandeid ja soovitusi kui ka Antarktika uurimise teaduskomitee nõuandeid.

Artikkel 11

Keskkonnakaitsekomitee

- 1 Lugeda keskkonnakaitsekomitee selle konventsiooniga asutatuks.
- 2 Poolel on õigus olla komitee liige ja määrata esindaja, keda võivad saata eksperdid ja nõuandjad.
- 3 Antarktika lepingu osaline, kes ei ole käesoleva protokollis pool, võib komitees osaleda vaotlejana.
- 4 Komitee kutsub oma istungitele vaatlejatena osalema Antarktika uurimise teaduskomitee presidendi ja Antarktika mereliste elusressursside kaitse teaduskomitee esimehe. Komitee võib Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise heakskiidul kutsuda oma istungitele vaatlejatena osalema muid olulisi teadus-, keskkonna- ja tehnilisi organisatsioone, kes suudavad tema tööd toetada.
- 5 Komitee esitab igast oma istungist Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisele aruande. Aruanne peab sisaldama kõiki istungil arutatud küsimusi ja kajastama väljendatud

vaateid. Aruande peab jagama istungil osalevatele pooltele ja vaatlejatele ning seejärel tuleb see teha avalikult kättesaadavaks.

6 Komitee võtab vastu oma töökorra, mis peab saama heakskiidu Antarktika lepingu konsultatiivkohtumiselt.

Artikkel 12

Komitee ülesanded

1 Komitee ülesanneteks on anda pooltele nõu ja soovitusi käesoleva protokolliga ja selle lisade rakendamise arutamiseks Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise istungitel ning täita muid ülesandeid, mida talle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel antakse. Esmajoones peab ta nõu andma:

- (a) protokolliga kohaselt rakendatud meetmete tõhususe kohta;
- (b) selliste meetmete ajakohastamise, tugevdamise või muul moel parandamise vajaduse kohta;
- (c) vajaduse korral lisameetmete, sealhulgas uute lisade vajaduse kohta;
- (d) artiklis 8 ja lisa I sätestatud keskkonnamõju hindamise toimingute kohaldamise ja rakendamise kohta;
- (e) Antarktika lepingu piirkonnas korraldatava tegevuse keskkonnamõju vähendamise või leevendamise vahendite kohta;
- (f) kiireloomulist tegutsemist nõudvates olukordades, sealhulgas keskkonnaalastes hädaolukordades tegutsemise toimingute kohta;
- (g) Antarktika kaitstavate alade süsteemi toimimise ja edendamise kohta;
- (h) kontrollitoimingute, sealhulgas kontrolli aruannete vormingu ja ülevaatuste korraldamise kontrollnimekirjade kohta;
- (i) keskkonnakaitset käsitleva teabe kogumise, arhiveerimise, vahetamise ja hindamise kohta;
- (j) Antarktika keskkonna seisundi kohta; ja
- (k) käesoleva protokolliga rakendamist käsitlevate teadusuuringute, sealhulgas keskkonnaseire vajalikkuse kohta.

2 Nende ülesannete täitmisel peab komitee asjakohasel viisil nõu Antarktika uurimise teaduskomiteega, Antarktika mereliste elusressursside kaitse teaduskomiteega ning muude asjaomaste teadus-, keskkonna- ja tehniliste organisatsioonidega.

Artikkel 13

Protokolliga järgimine

1 Protokolliga järgimise tagamiseks rakendab pool oma pädevusse kuuluvaid asjakohaseid meetmeid, sealhulgas võtab vastu õigusakte, teeb haldustoiminguid ja rakendab sunnimeetmeid.

2 Pool rakendab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjale vastavaid abinõusid, et keegi ei korraldaks protokolliga vastuolus olevat tegevust.

- 3 Pool teavitab kõiki teisi pooli meetmetest, mida ta rakendab vastavalt lõigetele 1 ja 2.
- 4 Pool juhhib kõigi teiste poolte tähelepanu tegevusele, mis tema arvates mõjutab käesoleva protokolliga eesmärkide ja põhimõtete elluviimist.
- 5 Antarktika lepingu konsultatiivkohtumine juhhib sellise riigi tähelepanu, mis ei ole käesoleva protokolliga pool, selle riigi, tema esindajate, vahendajate, füüsiliste või juriidiliste isikute, laevade, õhusõidukite või muude transpordivahendite tegevusele, mis mõjutab käesoleva protokolliga eesmärkide ja põhimõtete elluviimist.

Artikkel 14

Kontroll

- 1 Antarktika keskkonna ja sellega seotud ning sõltuvate ökosüsteemide kaitsmise edendamiseks ja käesoleva protokolliga järgimise tagamiseks korraldavad Antarktika lepingu konsultatiivpooled üksikult ja kollektiivselt vaatlejate kontrollkäike vastavalt Antarktika lepingu artiklile VII.
- 2 Vaatlejad on:
  - (a) Antarktika lepingu konsultatiivpoole määratud vaatlejad, kes peavad olema selle poole kodanikud; ja
  - (b) Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise määratud vaatlejad, kes kontrollivad vastavalt Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel kehtestatud menetlusele.
- 3 Pooled teevad kontrollivate vaatlejatega täielikku koostööd ja tagavad, et kontrolli jooksul võimaldatakse vaatlejatele juurdepääs jaamade, rajatiste, seadmete, laevade ja õhusõidukite kõikidesse osadesse, mis on kontrolliks avatud vastavalt Antarktika lepingu artikli VII lõikele 3, samuti kõikidele seal hoitavatele dokumentidele, mida nõutakse protokolliga kohaselt.
- 4 Kontrolliaruanded saadetakse pooltele, kelle jaamasid, rajatiseid, seadmeid, laevu ja õhusõidukeid aruanded käsitlevad. Pärast seda, kui neile pooltele on antud võimalus kommenteerida, jagatakse aruanded ja nende kommentaarid kõigile pooltele ja komiteele, neid arutatakse Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel ning seejärel tehakse need avalikult kättesaadavaks.

Artikkel 15

Hädaolukorras tegutsemine

- 1 Antarktika lepingu piirkonnas keskkonnavalas hädaolukorras nõustub pool: tagama kiire ja tõhusa tegutsemise hädaolukorras, mis võib kujuneda Antarktika lepingu piirkonnas teaduslike uurimisprogrammide elluviimisel, turismi või muu sellise riikliku või mitteriikliku tegevuse, sealhulgas logistilise abitegevuse tõttu, milleks nõutakse vastavalt Antarktika lepingu artikli VII lõikele 5 etteteatamist; ja koostama Antarktika keskkonda või sellega seotud ja sõltuvaid ökosüsteeme ohustavas hädaolukorras tegutsemise kavadeid.
- 2 Sel eesmärgil pooled:
  - (a) teevad koostööd hädaolukorras tegutsemise kavade koostamisel ja elluviimisel; ja

(b) kehtestavad keskkonnaalasest hädaolukorrast viivitamata teavitamise ja hädaolukorras ühise tegutsemise korra.

3 Käesoleva artikli rakendamisel juhinduvad pooled asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonide nõuannetest.

Artikkel 16

Vastutus

Kooskõlas käesoleva protokolliga eesmärkidega kaitsta igati Antarktika keskkonda ja sellega seotud ning sõltuvaid ökosüsteeme kohustuvad pooled välja töötama juhiseid ja menetlusi Antarktika lepingu piirkonnas toimuvast ja käesolevas protokollis nimetatud tegevusest tekkivate kahjude käsitlemiseks. Juhised ja menetlused peavad sisalduma vastavalt artikli 9 lõikele 2 vastuvõetud lisas või lisades.

Artikkel 17

Poolte aastaaruanded

1 Pool annab korra aastas aru protokolliga rakendamiseks võetud meetmetest. Aruanded peavad sisaldama vastavalt artikli 13 lõikele 3 edastatud teateid, artikli 15 kohaselt koostatud hädaolukordades tegutsemise kavasid ja mis tahes muid vastavalt käesolevale protokollile nõutavaid teateid ja teavet, mille jaoks ei ole muud teabe edastamist ja vahetamist käsitlevat sätet.

2 Lõike 1 kohaselt tehtud aruanded jagatakse kõigile pooltele ja komiteele, võetakse arutusele järgmisel Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel ning tehakse avalikult kättesaadavaks.

Artikkel 18

Vaidluste lahendamine

Kui tekib vaidlus käesoleva protokolliga tõlgendamise või kohaldamise üle, peavad vaidlevad pooled neist ükskõik kelle nõudel võimalikult kiiresti omavahel nõu pidama, et lahendada vaidlus läbirääkimiste, järelepärimise, vahenduse, lepitamise, vahekohtu, kohtulahendi või muul teel, milles vaidlevad pooled kokku lepivad.

Artikkel 19

Vaidluste lahendamise menetluse valik

1 Pool võib protokollil allakirjutamisel, ratifitseerimisel, vastuvõtmisel, kinnitamisel või sellega ühinemisel või mis tahes sellele järgneval ajal kirjaliku avaldusega valida ühe või mõlemad järgnevatest viisidest, et lahendada vaidlusi, mis käsitlevad artiklite 7, 8 ja 15 ja mis tahes lisa sätete tõlgendamist ja kohaldamist, välja arvatud selles lisas teisiti ette nähtud ulatuses, ning niivõrd, kuivõrd see puudutab nimetatud artikleid ja sätteid, artikli 13 tõlgendamist või kohaldamist:

- (a) Rahvusvaheline Kohus;
- (b) vahekohus.

2 Lõike 1 kohaselt tehtud deklaratsioon ei mõjuta artikli 18 ja artikli 20 lõike 2 toimimist.

3 Pool, kes ei ole lõike 1 kohaselt deklaratsiooni teinud või kelle suhtes ei ole deklaratsioon enam jõus, on nõustunud vahekohtu kompetentsiga.

4 Kui vaidluse pooled on nõustunud sama vaidluste lahendamise viisiga, võib vaidluse lahendamisel kasutada ainult sellist menetlust, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

5 Kui vaidluse pooled ei ole nõustunud sama vaidluste lahendamise viisiga või kui nad mõlemad on nõustunud mõlema viisiga, võib vaidluse lahendada ainult vahekohtus, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

6 Lõike 1 kohaselt tehtud deklaratsioon jääb jõusse kuni selle aegumiseni vastavalt selle tingimustele või kuni kolme kuu möödumiseni kirjaliku tühistamisteate deponeerimisest depositaari juurde.

7 Uus deklaratsioon, tühistamisteade või deklaratsiooni aegumine ei mõjuta mingil moel Rahvusvahelises Kohtus või vahekohtus pooleliolevaid kohtumenetlusi, kui vaidluse pooled ei lepi kokku teisiti.

8 Käesolevas artiklis nimetatud deklaratsioonid ja teated deponeeritakse depositaari juurde, kes edastab nende koopiad kõikidele pooltele.

Artikkel 20

Vaidluste lahendamise menetlus

1 Kui pooled ei ole vaidluses, mis käsitleb artiklite 7, 8 või 15 või mis tahes lisa sätete tõlgendamist ja kohaldamist, välja arvatud selles lisas teisiti ette nähtud ulatuses, või niivõrd, kuivõrd see puudutab nimetatud artikleid ja sätteid, artikli 13 tõlgendamist või kohaldamist, kokku leppinud selle lahendamise viisides vastavalt artiklile 18 esitatud konsultatsiooninõudest arvates 12 kuu jooksul, esitatakse vaidlus ükskõik millise poole nõudel lahendamiseks artikli 19 lõigetes 4 ja 5 kindlaksmääratud menetluse kohaselt.

2 Vahekohus ei ole pädev otsustama või tegema ettekirjutusi mis tahes küsimuses Antarktika lepingu artikli IV reguleerimisalal. Lisaks ei anna see protokoll pädevust ega jurisdiktsiooni Rahvusvahelisele Kohtule ega muule vahekohtule, mis on loodud pooltevaheliste vaidluste lahendamiseks, otsuste tegemiseks või muul moel ettekirjutuste tegemiseks mis tahes küsimuses Antarktika lepingu artikli IV reguleerimisalal.

Artikkel 21

Allakirjutamine

Protokoll on allakirjutamiseks avatud 4. oktoobril 1991 Madridis ja seejärel kuni 3. oktoobrini 1992 Washingtonis riigile, kes on Antarktika lepingu osaline.

Artikkel 22

Ratifitseerimine, vastuvõtmine, kinnitamine või ühinemine

- 1 Allakirjutanud riigid peavad protokollid ratifitseerima, vastu võtma, kinnitama või sellega ühinema.
- 2 Pärast 3. oktoobrit 1992 on protokoll ühinemiseks avatud Antarktika lepingu osaliseks olevale riigile.
- 3 Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirjad deponeeritakse Ameerika Ühendriikide valitsuse juurde, kes on sellega määratud depositaariks.
- 4 Pärast protokollid jõustumise kuupäeva ei arvesta Antarktika lepingu konsultatiivpooled teadet, mis käsitleb Antarktika lepingu osalise õigust määrata esindajaid Antarktika lepingu konsultatiivkohtumistel osalemiseks vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 2, kui see osaline ei ole esmalt protokollid ratifitseerinud, vastu võtnud, kinnitanud või sellega ühinenud.

Artikkel 23

Jõustumine

- 1 Protokoll jõustub kolmekümnendal päeval, mis järgneb päevale, mil kõik käesoleva protokollid vastuvõtmise päeval Antarktika lepingu konsultatiivpooleks olnud riigid on deponeerinud ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirjad.
- 2 Antarktika lepingu osalise suhtes, kes pärast protokollid jõustumise kuupäeva deponeerib ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja, jõustub protokollid deponeerimisest arvates kolmekümnendal päeval.

Artikkel 24

Reservatsioonid

Protokollile ei ole lubatud teha reservatsioone.

Artikkel 25

Muutmine

- 1 Olenemata artiklist 9, võib protokollid muuta mis tahes ajal vastavalt Antarktika lepingu artikli XII lõike 1 punktides a ja b ettenähtud menetlusele.

2 Kui pärast 50 aasta möödumist protokollis jõustumise päevast keegi Antarktika lepingu konsultatiivpooltest depositaarile saadetud teates nõuab protokollis toimimise ülevaatamise konverentsi kokkukutsumist, peetakse see võimalikult kiiresti.

3 Vastavalt lõikele 2 kokkukutsutud ülevaatomiskonverentsil esitatud muudatus võetakse vastu poolte hääleteenamusega, mis peab sisaldama kolme neljandiku käesoleva protokollis vastuvõtmise ajal Antarktika lepingu konsultatiivpoolteks olevate riikide hääli.

4 Lõike 3 alusel vastu võetud muudatus jõustub pärast seda, kui kolm neljandikku Antarktika lepingu konsultatiivpooltest, sealhulgas kõik protokollis vastuvõtmise ajal Antarktika lepingu konsultatiivpoolteks olevad riigid, on selle ratifitseerinud, vastu võtnud või kinnitanud või sellega ühinenud.

5 (a) Artiklis 7 sisalduv Antarktika maavaradega seotud tegevuse keeld kehtib seni, kuni Antarktika maavaradega seotud tegevuseks on olemas kohustuslik õiguslik kord, mis sisaldab kokkulepituid abinõusid, et otsustada, kas ja mis tingimustel võiks sellist tegevust lubada. See õiguslik kord peab täielikult kaitsema kõigi Antarktika lepingu artiklis IV viidatud riikide huvisid ja rakendama Antarktika lepingu põhimõtteid. Lõikes 2 viidatud ülevaatomiskonverentsil esitatud artikli 7 muudatus peab sellist õiguslikku korda sisaldama.

(b) Kui muudatus ei ole jõustunud selle vastuvõtmise päevast arvates 3 aasta jooksul, võib pool seejärel igal ajal teatada depositaarile protokollis väljaastumisest ning väljaastumine jõustub 2 aasta möödumisel sellest, kui depositaar on teate kätte saanud.

Artikkel 26

Depositaaari teated

Depositaaar teeb kõigile Antarktika lepingu osalistele teatavaks järgmise:
protokollis allakirjutamine ning ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- ja ühinemiskirjade deponeerimine;
protokollis ja selle mis tahes lisa jõustumise kuupäev;
protokollis mis tahes muudatuse jõustumise kuupäev;
vastavalt artiklile 19 tehtavate deklaratsioonide ja edastatavate teadete deponeerimine;
vastavalt artikli 25 lõike 5 punktile b saadud teade.

Artikkel 27

Autentsed tekstid ja registreerimine Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis

1 Protokoll, mis on koostatud hispaania, inglise, prantsuse ja vene keeles ning mille iga versioon on võrdselt autentne, deponeeritakse Ameerika Ühendriikide valitsuse arhiivi, kes edastab protokollis nõuetekohaselt tõestatud koopiad kõigile Antarktika lepingu osalistele.

2 Depositaaar registreerib protokollis vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artiklile 102.

PROTOKOLLI LISAND

VAHEKOHUS

Artikkel 1

- 1 Vahekohus luuakse ja see tegutseb vastavalt protokollile, käesolev lisand kaasa arvatud.
- 2 Lisandis nimetatud sekretär on alalise vahekohtu peasekretär.

Artikkel 2

- 1 Poolel on õigus määrata kuni kolm vahekohtunikku, kellest vähemalt üks määratakse kolme kuu jooksul protokollilise jöustumisest selle poole suhtes. Iga vahekohtunik peab olema kogenud Antarktika asjades, tundma põhjalikult rahvusvahelist õigust ning ta peab olema aus, õiglane ja pädev. Niimoodi määratud isikute nimed moodustavad vahekohtunike nimekirja. Pool hoiab kogu aeg vähemalt ühe vahekohtuniku nime selles nimekirjas.
- 2 Vastavalt lõikele 3 jääb poole määratud vahekohtunik nimekirja viieaastaseks perioodiks ja see pool võib ta uuesti määrata järgmisteks viieaastasteks perioodideks.
- 3 Vahekohtuniku määranud pool võib selle vahekohtuniku nime nimekirjast välja võtta. Kui vahekohtunik sureb või kui pool mis tahes põhjusel võtab enda määratud vahekohtuniku nime nimekirjast välja, teavitab kõnealuse vahekohtuniku määranud pool

viivitamata sekretäri. Vahekohtunik, kelle nimi on nimekirjast välja võetud, jätkab teenistust vahekohtus, mille koosseisu ta on nimetatud, kuni selle vahekohtu menetluse lõpetamiseni.

4 Sekretär tagab, et peetakse vastavalt sellele artiklile määratud vahekohtunike ajakohastatud nimekirja.

Artikkel 3

1 Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust, kes nimetatakse järgmiselt.

(a) Menetluse algatanud vaidluses osalev pool nimetab artiklis 2 ettenähtud nimekirjast ühe vahekohtuniku, kes võib olla tema kodanik. Nimetamine peab sisalduma artiklis 4 mainitud teates.

(b) Teate saamise päevast arvates 40 päeva jooksul nimetab teine vaidluses osalev pool artiklis 2 ettenähtud nimekirjast teise vahekohtuniku, kes võib olla tema kodanik.

(c) Teise vahekohtuniku nimetamisest arvates 60 päeva jooksul nimetavad vaidluses osalevad pooled kokkuleppel kolmanda vahekohtuniku artiklis 2 ettenähtud nimekirjast. Kolmas vahekohtunik ei või olla vaidluses osaleva poole kodanik, vaidluses osalev pool ei või olla määranud teda artiklis 2 nimetatud nimekirja ning ta ei või olla samast kodakondsusest kui kumbki esimesest kahest vahekohtunikust. Kolmas vahekohtunik on vahekohtu eesistuja.

(d) Kui teist vahekohtunikku ei ole nimetatud ettenähtud tähtaja jooksul või kui vaidluses osalevad pooled ei ole jõudnud ettenähtud tähtaja jooksul kokkuleppele kolmanda vahekohtuniku nimetamiseks, nimetab vahekohtuniku või vahekohtunikud mis tahes vaidluses osaleva poole taotlusel ja taotluse saamisest 30 päeva jooksul Rahvusvahelise Kohtu president artiklis 2 ettenähtud nimekirjast punktides b ja c kindlaksmääratud tingimustel. Selles punktis temale pandud ülesannete täitmisel konsulteerib kohtu president vaidluses osalevate pooltega.

(e) Kui Rahvusvahelise Kohtu president ei suuda punktis d temale pandud ülesandeid täita või on vaidluses osaleva poole kodanik, täidab neid ülesandeid kohtu asepresident; kui asepresident ei suuda neid ülesandeid täita või on vaidluses osaleva poole kodanik, täidab ülesandeid kohtu järgmine kõige vanem liige, kes on kättesaadav ja kes ei ole vaidluses osaleva poole kodanik.

2 Mis tahes vaba koht täidetakse algseks nimetamiseks ettenähtud moel.

3 Enamat kui kahte poolt kaasavas vaidluses nimetavad sarnast huvi omavad pooled kokkuleppel ühe vahekohtuniku lõike 1 punktis b täpsustatud perioodi jooksul.

Artikkel 4

Menetluse algatanud vaidluses osalev pool teavitab sellest kirjalikult teist vaidluses osalevat poolt või pooli ja sekretäri. Teade peab sisaldama nõudeavaldust ja põhjendusi, millel see tugineb. Sekretär edastab teate kõigile pooltele.

Artikkel 5

1 Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti, toimub vahekohus Haagis, kus hoitakse vahekohtu arhiivi. Vahekohus võtab vastu oma töökorra. Kord peab tagama, et iga vaidluses osalev pool kuulatakse ära ja tal on võimalus esitada oma põhjendusi ning et menetlust viiakse läbi kiiresti.

2 Vahekohus võib kuulata vaidlusest tekkivaid vastunõudeid ja teha nende suhtes otsuse.

Artikkel 6

1 Vahekohus, arvates, et tal on *prima facie* jurisdiktsioon vastavalt protokollile, võib:

- (a) vaidluses osaleva mis tahes poole nõudel osutada sellistele ajutistele meetmetele, mida ta peab vajalikuks vaidluses osalevate poolte asjakohaste õiguste kaitseks;
- (b) ette näha ajutisi meetmeid, mida ta peab vastavalt asjaoludele kohasteks, et vältida olulist kahju Antarktika keskkonnale ning sellega seotud ja sõltuvatele ökosüsteemidele;

2 Vaidluses osalevad pooled rakendavad kiirelt lõike 1 punkti b alusel ettenähtud ajutisi meetmeid, oodates otsust vastavalt artiklile 10.

3 Vaatamata ajavahemikule protokollis artiklis 20, võib vaidluses osalev pool igal ajal, teavitades vaidluses osalevat teist poolt või pooli ja sekretäri vastavalt artiklile 4, nõuda vahekohtu erakorralist moodustamist, et selle artikli kohaselt osutada kiireloomulistele ajutistele meetmetele või neid ette näha. Sellisel juhul moodustatakse vahekohus võimalikult kiiresti vastavalt artiklile 3, ainult et ajavahemikke artikli 3 lõike 1 punktides b, c ja d vähendatakse iga juhtumi puhul 14 päevale. Vahekohus teeb selle eesistuja nimetamisest alates kahe kuu jooksul otsuse erakorraliste ajutiste meetmete nõude kohta.

4 Pärast vahekohtu lõike 3 kohast otsust kiireloomuliste ajutiste meetmete nõude kohta lahendatakse vaidlust edasi vastavalt protokollis artiklitele 18, 19 ja 20.

Artikkel 7

Pool, kes arvab endal olevat kas üldiseid või individuaalseid seaduslikke huvisid, mida vahekohtu otsus võib oluliselt mõjutada, võib sekkuda menetlusse, kui vahekohus ei otsusta teisiti.

Artikkel 8

Vaidluses osalevad pooled hõlbustavad vahekohtu tööd ning oma seaduste kohaselt ja kõiki nende käsutuses olevaid vahendeid kasutades varustavad seda kõigi asjakohaste dokumentide ja muu teabega ning võimaldavad sellel vajaduse korral kutsuda tunnistajaid või eksperte ning vastu võtta nende tõendeid.

Artikkel 9

Kui üks vaidluses osalev pool ei ilmu vahekohtu ette või ei suuda kaitsta oma seisukohti, võib mis tahes muu vaidluses osalev pool nõuda vahekohtult menetluse jätkamist ja otsuse tegemist.

Artikkel 10

1 Vahekohus lahendab talle esitatud vaidlused, järgides protokolliga ja muid kohaldatavaid rahvusvahelise õiguse reegleid ja põhimõtteid, mis ei ole protokolliga vastuolus.

2 Vahekohus võib lahendada talle esitatud vaidluse *ex aequo et bono*, kui vaidluses osalevad pooled sellega nõustuvad.

Artikkel 11

1 Enne oma otsuse tegemist veendub vahekohus, et tal on kompetents vaidluse suhtes ning et nõue ja vastunõue on faktiliselt ja õiguslikult hästi põhjendatud.

2 Otsusega kaasneb selle põhjuste motivatsioon ja sellest teatatakse sekretärile, kes edastab selle kõigile pooltele.

3 Otsus on lõplik ning vaidluses osalevatel pooltel ja menetlusse sekkunud pooltel tuleb see täita viivitamata. Vahekohus tõlgendab otsust vaidluses osalenud poole või sekkunud poole nõudel.

4 Otsus kehtib vaid selle üksiku kaasuse kohta.

5 Vaidluses osalevad pooled kannavad võrdsetes osades vahekohtu kulud, kaasa arvatud vahekohtunike tasustamine, kui vahekohus ei otsusta teisiti.

Artikkel 12

Kõik vahekohtu otsused, kaasa arvatud artiklites 5, 6 ja 11 nimetatud, tehakse vahekohtunike häälteenamusega; vahekohtunikud ei või hääletamisest hoiduda.

Artikkel 13

1 Lisandit võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastuvõetud meetmega. Kui see meede ei täpsusta teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel selle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, kus ta vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu osalistest ei teavita selle aja jooksul depositaari, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline meedet kinnitama.

2 Selle lisandi iga muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel iga poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.

ANTARKTIKA LEPINGU KESKKONNAKAITSEPROTOKOLLI LISA I

KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

Artikkel 1

Esialgne staadium

1 Protokolli artiklis 8 nimetatud kavandatava tegevuse keskkonnamõju võetakse enne tegevuse alustamist arvesse vastavalt asjakohase riigi toimingutele.

2 Kui on kindlaks määratud, et tegevus on väiksema kui mitteolulise või ajutise mõjuga, võib tegevust jätkata.

Artikkel 2

Esialgne keskkonnamõju hinnang

1 Kui ei ole kindlaks määratud, et tegevusel on väiksem kui mitteoluline või ajutine mõju, või kui vastavalt artiklile 3 ei valmistata ette kõikehõlmavat keskkonnamõju hinnangut, valmistatakse ette esialgne keskkonnamõju hinnang. See hõlmab piisavalt üksikasju, et hinnata, kas kavandataval tegevusel on suurem kui mitteoluline või ajutine mõju, ja see sisaldab:

(a) kavandatava tegevuse kirjelduse, sealhulgas selle eesmärgi, asukoha, kestuse ja intensiivsuse; ja

(b) kavandatava tegevuse alternatiivide arvessevõtmise ja sellel tegevusel olla võiva mõju, sealhulgas liitmõju arvessevõtmise käimasoleva ja teadaolevalt kavandatava tegevuse põhjal.

2 Kui esialgne keskkonnamõju hinnang osutab, et kavandataval tegevusel on tõenäoliselt vaid mitteoluline või ajutine mõju, võib tegevust jätkata tingimusel, et tegevuse mõju hindamiseks ja tõendamiseks on kindlaks määratud asjakohased toimingud, mis võivad sisaldada seiret.

Artikkel 3

Kõikehõlmav keskkonnamõju hinnang

Kui esialgse keskkonnamõju hinnangu järgi on kavandataval tegevusel tõenäoliselt suurem kui mitteoluline või ajutine mõju, või kui see on muul moel kindlaks määratud, valmistatakse ette kõikehõlmav keskkonnamõju hinnang.

Kõikehõlmav keskkonnamõju hinnang sisaldab:

- (a) kavandatava tegevuse kirjelduse, sealhulgas selle eemärgi, asukoha, kestuse ja intensiivsuse ning võimalikud tegevuse alternatiivid, sealhulgas mittetegutsemise, ja nende alternatiivide tagajärjed;
- (b) sellise esialgse keskkonnavalase võrdlusolukorra kirjelduse, millega oodatavaid muudatusi hakatakse võrdlema, ja prognoosi tulevases keskkonnavalasest võrdlusolukorrast kavandatava tegevuse puudumisel;
- (c) kavandatava tegevuse mõju prognoosimiseks kasutatud meetodite ja andmete kirjelduse;
- (d) kavandatava tegevuse tõenäolise otsese mõju laadi, ulatuse, kestuse ja intensiivsuse hinnangu;
- (e) kavandatava tegevuse võimaliku kaudse või teisese mõju arvestamise;
- (f) kavandatava tegevuse liitmõju arvestamise käimasoleva tegevuse ja muu teadaoleva kavandatava tegevuse põhjal;
- (g) kindlaksmääratud meetmed, kaasa arvatud seireprogrammid, mida võiks rakendada kavandatava tegevuse mõju vähendamiseks või leevendamiseks ja ettenägematu mõju avastamiseks ning mis hoiatavad varakult ette tegevuse mis tahes kahjulikest tagajärgedest ning tegelevad kiiresti ja tõhusalt õnnetusjuhtumitega;
- (h) kavandatava tegevuse vältimatute mõjude kindlakstegemise;
- (i) arvestamise kavandatava tegevuse tagajärgedega teadusuuringute tegemisele ja muudele olemasolevatele kasutustele ja väärtustele;
- (j) käesolevas lõikes nõutava teabe kogumisel ette tulnud lünklike teadmiste ja teadmatuse kindlakstegemise;
- (k) käesolevas lõikes ettenähtud teabe mittetehnilise kokkuvõtte;
- (l) kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu ettevalmistanud isiku või organisatsiooni nime ja aadressi ning aadressi, kuhu saata selle kommentaare.

3 Kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu projekt tehakse avalikult kättesaadavaks ja edastatakse kommenteerimiseks kõigile pooltele, kes teevad selle samuti avalikult kättesaadavaks. Kommentaare saab esitada 90 päeva jooksul.

4 Kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu projekt edastatakse komiteele asjakohaseks kaalumiseks samal ajal selle saatmisega pooltele ja vähemalt 120 päeva enne järgmist Antarktika lepingu konsultatiivkohtumist.

5 Lõplik otsus Antarktika lepingu piirkonnas kavandatava tegevuse jätkamise kohta tehakse ainult Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel komitee soovitusel kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu projekti arvesse võtmise järel, tingimusel et ükski otsus kavandatava tegevuse jätkamise kohta ei lükkuks käesoleva lõike tõttu edasi enam kui 15 kuud alates kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu projekti edastamise kuupäevast.

6 Lõplik kõikehõlmav keskkonnamõju hinnang käsitleb ja sisaldab või võtab kokku kommentaarid, mis on saadud kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu projekti kohta. Lõplik kõikehõlmav keskkonnamõju hinnang, teated seda käsitlevatest otsustest ning võrdlevad hinnangud kavandatava tegevusega prognoositavalt kaasnevate mõjude ja saavutatavate eeliste kohta edastatakse vähemalt 60 päeva enne Antarktika lepingu piirkonnas kavandatava tegevuse alustamist kõigile pooltele, kes teevad need samuti avalikult kättesaadavaks.

Artikkel 4

Kõikehõlmaval keskkonnamõju hinnangul põhinevad otsused

Otsus selle kohta, kas peaks jätkama kavandatavat tegevust, millele kohaldatakse artiklit 3, ja kas selle algsel või muudetud kujul, põhineb nii kõikehõlmaval keskkonnamõju hinnangul kui ka muudel asjakohastel kaalutlustel.

Artikkel 5

Seire

1 Määratakse kindlaks toimingud, sealhulgas oluliste keskkonnanäitajate asjakohane seire, et hinnata ja kontrollida sellise tegevuse mõju, mida jätkatakse pärast kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu valmimist.

2 Lõikes 1 ja artikli 2 lõikes 2 nimetatud toimingud kavandatakse nii, et tagada korrapärane ja kontrollitav tegevuse mõjude andmestik, selleks et muu hulgas:

- (a) võimaldada anda hinnanguid, millisel määral mõju vastab protokollile; ja
- (b) anda mõju vähendamiseks või leevendamiseks kasulikku teavet ja vajaduse korral teavet tegevuse peatamise, ärajätmise või muutmise vajaduse kohta.

Artikkel 6

Teabe edastamine

1 Järgmine teave edastatakse kõigile pooltele ja komiteele ning tehakse avalikult kättesaadavaks:

artiklis 1 nimetatud toimingute kirjeldus;

vastavalt artiklile 2 ettevalmistatud esialgsete keskkonnamõju hinnangute ja nende põhjal võetud otsuste iga-aastane nimekiri;

artikli 2 lõike 2 ja artikli 5 alusel kindlaksmääratud toimingutest saadud oluline teave ja selle tagajärjel rakendatud meetmed; ja

artikli 3 lõikes 6 nimetatud teave.

2 Vastavalt artiklile 2 ettevalmistatud esialgne keskkonnamõju hinnang tehakse nõudmisel kättesaadavaks.

Artikkel 7

Hädaolukord

1 Käesolevat lisa ei kohaldata hädaolukorrale, mis on seotud inimeste, laevade, õhusõidukite või kallihinnaliste seadmete ja rajatiste ohutusega või keskkonnakaitsega, ja mis nõuab tegutsemist ilma selles lisas ettenähtud korra järgimiseta.

2 Teade hädaolukorras läbiviidud tegevusest, mis muidu oleks nõudnud kõikehõlmava keskkonnamõju hinnangu ettevalmistamist, edastatakse viivitamata kõigile pooltele ja komiteele ning selle tegevuse läbiviimisest arvates 90 päeva jooksul esitatakse tegevuse täielik seletus.

Artikkel 8

Muutmine

1 Käesolevat lisa võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastu võetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel selle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, millel see vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu konsultatiivpooltest ei teata selle aja jooksul depositaarile, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

2 Käesoleva lisa mis tahes muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel mis tahes muu poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.

ANTARKTIKA LEPINGU KESKKONNAKAITSE PROTOKOLLI LISA II

ANTARKTIKA TAIMESTIKU JA LOOMASTIKU KAITSMINE

Artikkel 1

Mõisted

Lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) "kohalik imetaja" - imetajate klassi kuuluv, Antarktika lepingu piirkonna pärismaine või seal sesoonselt loodusliku rände tõttu esineva liigi isend;
- (b) "kohalik lind" - lindude klassi kuuluv, Antarktika lepingu piirkonna pärismaine või seal sesoonselt loodusliku rände tõttu esineva liigi isend selle mis tahes arenguetapil (kaasa arvatud munad);
- (c) "kohalik taim" - Antarktika lepingu piirkonna pärismaine maismaa- või mageveetaim, kaasa arvatud samblad, samblikud, seemned ja vetikad selle mis tahes arenguetapil (kaasa arvatud seemned ja muud levised);

- (d) "kohalik selgrootu" - Antarktika lepingu piirkonna pärismaaine maismaa- või mageveeselgrootu selle mis tahes arenguetapil;
"asjaomane asutus" - käesoleva lisa kohaselt lubasid välja andma volitatud isik või asutus;
"luba" - asjaomase asutuse väljaantud kirjalik vormikohane luba;
"võtma" või "võtmine" - tapma, vigastama, kinni püüdma, käsitsema või häirima kohalikku imetajat või lindu, või eemaldama või kahjustama sellist kogust kohalikke taimi, et see oluliselt mõjutaks nende kohapealset levikut ja arvukust;
"kahjulik häirimine":
- (i) helikopterite ja muude õhusõidukite lendamine ja maandumine moel, mis häirib lindude ja hüljeste kogumeid;
  - (ii) sõidukite ja laevade, sealhulgas hõljukite ja väikepaatide kasutamine moel, mis häirib lindude ja hüljeste kogumeid;
  - (iii) lõhkeainete ja tulirelvade kasutamine moel, mis häirib lindude ja hüljeste kogumeid;
  - (iv) sigivate või sulgivate lindude või lindude ja hüljeste kogumite tahtlik häirimine jalgsi liikuvate isikute poolt;
  - (v) kohalike maismaataimede kogumite oluline kahjustamine õhusõidukeid maandades, sõidukitega sõites, neil kõndides või muul moel; ja
  - (vi) iga tegevus, millest tuleneb oluline kahjulik muudatus kohalike imetajate, lindude, taimede või selgrootute liigi või asurkonna mis tahes looduslikus asukohas.
- "Rahvusvaheline vaalapüüki reguleeriv konventsioon" - 2. detsembril 1946 Washingtonis koostatud konventsioon.

Artikkel 2

Hädaolukord

- 1 Käesolevat lisa ei kohaldata hädaolukorrale, mis on seotud inimeste, laevade, õhusõidukite või kallihinnaliste seadmete ja rajatiste ohutusega või keskkonnakaitsega.
- 2 Teade hädaolukorras läbiviidud tegevusest edastatakse viivitamata kõigile pooltele ja komiteele.

Artikkel 3

Kohaliku taimestiku ja loomastiku kaitse

- 1 Võtmine või kahjulik häirimine on keelatud, välja arvatud asjakohasel loal.
- 2 Load täpsustavad lubatud tegevuse, sealhulgas millal, kus ja kelle poolt see korraldatakse; lube antakse ainult järgmistel asjaoludel:
  - (a) eksemplaride varumine teadusuuringuks või teaduslikuks teabeks;
  - (b) eksemplaride varumine muuseumidele, herbaariumidele, loomaaedadele ja botaanikaedadele või muudele haridus- või kultuuriasutustele või muuks kasutuseks; ja
  - (c) varumine teadustegevuse jaoks, mis ei ole lubatud vastavalt punktidele a ja b, või teaduslike tugirajatiste ehitamise ja seal töötamise vältimatute tagajärgede jaoks.
- 3 Lubade väljaandmine on piiratud, tagamaks et:
  - (a) ei võetaks rohkem kohalikke imetajaid, linde või taimi, kui on rangelt vaja lõikes 2 kindlaksmääratud eesmärkide saavutamiseks;

(b) tapetaks ainult väike arv kohalikke imetajaid või linde ja et mitte mingil juhul ei tapetaks, koos muude lubatud võtmistega, rohkem kohalikke imetajaid või linde kohalikest asurkondadest, kui on võimalik normaalselt asendada loodusliku paljunemise teel järgmisel hooajal; ja

(c) säiliks liikide paljusus, samuti nende eksisteerimiseks vajalikud looduslikud elupaigad ning Antarktika lepingu piirkonnas eksisteerivate ökosüsteemide tasakaal.

4 Liites A loetletud kohalike imetajate, lindude ja taimede liigid määratletakse erikaitsealuste liikidena ja pooled tagavad neile erikaitse.

5 Erikaitsealuste liikide võtmiseks luba ei anta, välja arvatud juhul, kui võtmine:

(a) on möödapääsmatu teaduse jaoks;

(b) ei ohusta selle liigi või kohaliku asurkonna ellujäämist või taastumist; ja

(c) kasutab võimaluse korral mittesurmavaid vahendeid.

6 Kõik kohalike imetajate ja lindude võtmised tehakse moel, mis põhjustab vähimat võimalikku valu ja kannatusi.

Artikkel 4

Mittekohalike liikide ning parasiitide ja haiguste sissetoomine

1 Ühtegi looma- või taimeliiki, mis ei ole kohalik Antarktika lepingu piirkonnas, ei tooda sisse Antarktika lepingu piirkonna maale, šelfiliustikule või vette, välja arvatud asjakohasel loal.

2 Koeri ei tooda sisse maale või šelfiliustikule ning nendes piirkondades praegu asuvad koerad viiakse ära 1. aprilliks 1994.

3 Lõike 1 kohaseid lubasid väljastatakse ainult käesoleva lisa liites B loetletud loomade ja taimede sissetoomiseks ning need täpsustavad liigi ja arvu ning vajaduse korral vanuse ja soo ning vajalikud ettevaatusabinõud, et ära hoida põgenemist või kontakti kohaliku taimestiku või loomastikuga.

4 Taim või loom, mille jaoks on vastavalt lõigetele 1 ja 3 välja antud luba, viiakse enne loa kehtivuse lõppu olema Antarktika lepingu piirkonnast ära või hävitatakse tuhastamise või muul sama tõhusal teel, mis välistab riski kohalikule taimestikule ja loomastikule. Luba täpsustab selle kohustuse. Mis tahes muu Antarktika lepingu piirkonda sissetoodud taim või loom, mis ei ole selles piirkonnas kohalik, sealhulgas mis tahes järelkasv, viidakse ära või hävitatakse tuhastamise või muul sama tõhusal teel, et seda saaks pidada steriilseks, kui ei ole kindlaks tehtud, et need ei kujuta mingit ohtu kohalikule taimestikule ja loomastikule.

5 Artikkel ei kehti Antarktika lepingu piirkonda toidu sissetoomise kohta tingimusel, et sel eesmärgil ei tooda sisse elusloomi ja et kõiki taimi ja loomseid osasid ning tooteid hoitakse hoolikalt kontrollitud tingimustes ning kõrvaldatakse vastavalt protokollile lisale 3 ja käesoleva lisa liitele C.

6 Pool nõuab, et võetaks tarvitusele ettevaatusabinõusid, sealhulgas käesoleva lisa liites C loetletuid, et ära hoida kohalikus taimestikus ja loomastikus mitteesinevate mikroorganismide sissetoomist (näit viirused, bakterid, parasiidid, pärmid ja seened).

Artikkel 5

Teave

Pool valmistab ette ja teeb kättesaadavaks teabe, mis käsitleb eelkõige keelatud tegevust, ja annab erikaitsealuste liikide ning asjakohaste kaitsepiirkondade nimekirja kõigile neile isikutele, kes viibivad Antarktika lepingu piirkonnas või kavatsevad sinna siseneda, eesmärgiga tagada, et sellised isikud mõistaksid ja järgiksid käesolevat lisa.

Artikkel 6

Teabevahetus

- 1 Pooled võtavad meetmeid, et:
koguda ja vahetada registreid (sealhulgas lubade registreid) ja statistikat, mis käsitleb Antarktika lepingu piirkonnast igal aastal võetava kohaliku imetaja-, linnu- või taimeliigi arvu või koguseid;
omandada ja vahetada teavet Antarktika lepingu piirkonna kohalike imetajate, lindude, taimede ja selgrootute seisundi kohta ning mingi liigi või asurkonna kaitse vajaduse ulatuse kohta;
luua teabe lõike 2 kohaselt edastamiseks ühine vorm.
- 2 Pool teavitab teisi pooli ning komiteed igal aastal enne novembri lõppu lõike 1 kohaselt rakendatud meetmetest ja eelnenu perioodil 1. juulist kuni 30. juunini vastavalt käesolevale lisale välja antud lubade arvust ja laadist.

Artikkel 7

Suhe teiste lepingutega väljaspool Antarktika lepingu süsteemi

See lisa ei piira rahvusvahelisest vaalapüüki reguleerivast konventsioonist tulenevaid poolte õigusi ja kohustusi.

Artikkel 8

Ülevaatamine

Komitee soovitusi arvesse võttes vaatavad pooled pidevalt üle Antarktika taimestiku ja loomastiku kaitse meetmeid.

Artikkel 9

Muutmine

- 1 Käesolevat lisa võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastu võetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel selle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest,

millel see vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu konsultatiivpooltest ei teata selle aja jooksul depositaarile, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

2 Käesoleva lisa muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel iga muu poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.

LISA LIITED

Liide A

Erikaitsealused liigid

Kõik liigid perekonnast *Arctocephalus*, merikaru. *Ommatophoca rossii*, Rossi hüljes.

Liide B

Loomade ja taimede sissetoomine

Järgmisi loomi ja taimi võib Antarktika lepingu piirkonda sisse tuua vastavalt käesoleva lisa artikli 4 kohaselt väljastatud lubadele:

kultuurtaimed; ja

laboriloomad ja -taimed, sealhulgas viirused, bakterid, pärmid ja seened.

Liide C

Ettevaatusabinõud mikroorganismide sissetoomise ärahoidmiseks

1 Kodulinnud. Antarktika lepingu piirkonda ei tooda elusaid kodulinde või muid eluslinde. Enne roogitud kodulindude pakkimist Antarktika lepingu piirkonda saatmiseks kontrollitakse neid selliste haiguste tuvastamiseks nagu Newcastle'i haigus, tuberkuloos ja pärmseentõbi. Mis tahes tarvitamata kodulinnud või nende osad eemaldatakse Antarktika lepingu piirkonnast või hävitatakse tuhastamise või samaväärsel teel, mis kõrvaldab riski kohalikule taimestikule ja loomastikule.

2 Mittesteriilse pinnase sissetoomisest hoidutakse nii palju kui vähegi võimalik.

JÄÄTMEKÕRVALDUS JA JÄÄTMEHOOLDUS

Artikkel 1

Üldkohustused

1 Käesolevat lisa kohaldatakse Antarktika lepingu piirkonnas turismile, teaduslike uurimisprogrammide alusel korraldatavale ning kogu muule riiklikule ja mitteriiklikule tegevusele, kaasa arvatud logistiline abi, millest tuleb vastavalt Antarktika lepingu artikli VII lõikele 5 ette teatada.

2 Antarktika lepingu piirkonnas tekitatud või kõrvaldatud jäätmete hulka vähendatakse nii palju kui võimalik, et vähendada nende mõju Antarktika keskkonnale ja vähendada Antarktika loodusväärtustesse vahelesegamist teadusuuringutega ja muude Antarktika lepinguga kooskõlas olevate tegevustega.

3 Antarktika lepingu piirkonnas tegevuse kavandamisel ja korraldamisel võetakse arvesse jäätmete ladustamist ja kõrvaldamist ning nende eemaldamist sealt, samuti jäätmete ringlussevõttu ja reostuse vähendamist tekkepaigas.

4 Antarktika lepingu piirkonnast eemaldatud jäätmel viiakse võimalikult suures ulatuses tagasi riiki, kust jäätmel tekitab tegevust organiseeriti, või mis tahes muusse riiki, kus on korraldatud selliste jäätmel kõrvaldamine vastavalt asjakohastele rahvusvahelistele kokkulepetele.

5 Endised ja praegused jäätmel kõrvaldamise kohad maismaal ning mahajäetud töökohad saneerib nende jäätmel tekitaja ja kohtade kasutaja. Sellega ei nõuta:

- (a) mis tahes ajaloolise koha või monumendiks tunnistatud rajatise eemaldamist; või
- (b) mis tahes rajatise või jäätmematerjali eemaldamist olukorras, kus eemaldamine mis tahes praktilise lahendiga põhjustaks suurema kahjuga keskkonnamõju kui rajatise või jäätmematerjali jätmel selle olemasolevasse asukohta.

Artikkel 2

Jäätmel kõrvaldamine nende eemaldamisega Antarktika lepingu piirkonnast

1 Järgmised jäätmel, kui need on tekitatud pärast käesoleva lisa jõustumist, eemaldab nende jäätmel tekitaja Antarktika lepingu piirkonnast:

radioaktiivsed materjalid;

elektripatareid;

nii vedel- kui ka tahkekütus;

jäätmel, mis sisaldavad kahjulikes kogustes raskmetalle või ohtlikult mürgiseid või

kahjulikke püsiühendeid;

polüvinüülkloriid (PVC), polüuretaanvaht, polüstüreenvaht, kumm ja määrdeõlid,

töödeldud puit ja muud tooteid, mis sisaldavad lisandeid, mis võivad põletamisel tekitada

kahjulikke heitmeid;

kõik muud plastjäätmel, välja arvatud madala tihedusega polüetüleenmahutid (näiteks

prügikotid) tingimusel, et sellised mahutid põletatakse vastavalt artikli 3 lõikele 1;

kütusevaadid; ja

muud tahked, mittepõlevad jäätmed;
tingimusel, et kohustust eemaldada punktides g ja h sisalduvaid kütusevaate ja tahkeid mittepõlevaid jäätmeid ei kohaldata asjaoludel, kus mis tahes viisil eemaldamine põhjustaks suurema kahjuliku keskkonnamõju kui nende jätmise olemasolevasse asukohta.

2 Vedeljäätmed, mida ei ole käsitlenud lõikes 1, ja reoveed ning vedelad majapidamisjäätmed eemaldab nende tekitaja Antarktika lepingu piirkonnast võimalikult suures ulatuses.

3 Järgmised jäätmed eemaldab nende tekitaja Antarktika lepingu piirkonnast, kui neid ei põletata, kuumutata autoklaavis või töödelda muul moel, et neid steriliseerida:
sissetoodud loomade korjuste jäägid;
mikroorganismide ja taimsete patogeenide laborikultuurid; ja
sissetoodud linnutooted.

Artikkel 3

Jäätmete kõrvaldamine põletamise teel

1 Vastavalt lõikele 2 põletatavad jäätmed, välja arvatud artikli 2 lõikes 1 nimetatud, mida Antarktika lepingu piirkonnast ei eemaldata, põletatakse ära jäätmepõletusseadmetes, mis võimalikult suures ulatuses vähendavad kahjulike ainete heitmeid. Arvesse võetakse heitme standardeid ja seadmete juhendeid, mida võivad muu hulgas soovitada komitee ja Antarktika uurimise teaduskomitee. Põletamise tahked jäägid eemaldatakse Antarktika lepingu piirkonnast.

2 Jäätmete avapõletus lõpetatakse järk-järgult võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 1998./1999. hooaja lõpus. Järkjärgulise lõpetamise kestel, kui on vaja avapõletamisel jäätmeid kõrvaldada, arvestatakse tuule suunda ja kiirust ning põletatavate jäätmete tüüpi, et piirata osakeste sadestumist ning vältida sadestumist erilise bioloogilise, teadusliku, ajaloolise, esteetilise või ürgloodusliku tähtsusega aladele, sealhulgas eriti Antarktika lepinguga kaitse alla võetud aladele.

Artikkel 4

Muu jäätmete kõrvaldamine maismaal

1 Vastavalt artiklitele 2 ja 3 eemaldamata või kõrvaldamata jäätmeid ei kõrvaldata jäävabadele aladele või mageveesüsteemidele.

2 Reovett, vedelaid majapidamisjäätmeid ja Antarktika lepingu piirkonnast vastavalt artiklile 2 eemaldamata muid vedelaid jäätmeid ei kõrvaldata, niipalju kui see on võimalik, merejää, šelfiliustikel või merepõhjal lasuvale jääkilbil tingimusel, et jäätmeid, mille on tekitanud sisemaal šelfiliustikel või merepõhjal lasuval jääkilbil asuvad jaamad, võib kõrvaldada sügavates jääsahtides, kus selline kõrvaldamine on ainus võimalik lahendus. Šahidid ei paikne teadaolevatel jäävoolu joontel, mis lõpevad jäävabadel aladel või kõrge ablatsiooniga aladel.

3 Väliagrates tekitatud jäätmed eemaldatakse võimalikult suures ulatuses jäätmete tekitaja tugijaamadesse või laevadele, et neid kõrvaldada vastavalt käesolevale lisale.

Artikkel 5

Jäätmete kõrvaldamine merel

1 Reovett ja vedelaid majapidamisjäätmeid võib juhtida otse merre, võttes arvesse vastuvõtva merekeskkonna isepuhastusvõimet, tingimusel et: võimaluse korral kõrvaldatakse jäätmed seal, kus on tingimused esmaseks lahjenduseks ja kiireks hajumiseks; ja selliste jäätmete suuri koguseid (tekitatud jaamas, kus keskmiselt on nädalas kohal lõunapoolkera suve jooksul umbes 30 või enam isikut) töödeldakse vähemalt peenestamisega.

2 Reovee puhastuse kaasprodukti biorootori protsessist või samalaadsest protsessist võib kaadata merre tingimusel, et kõrvaldamine ei mõjuta kahjulikult kohalikku keskkonda ning et see on kooskõlas protokollis lisaga IV.

Artikkel 6

Jäätmete ladustamine

Kõik Antarktika lepingu piirkonnast eemaldatavad või muul moel kõrvaldatavad jäätmed ladustatakse viisil, mis hoiab ära nende hajumise keskkonda.

Artikkel 7

Keelatud tooted

Antarktika lepingu piirkonna maale, šelfiliustikele või vette ei tooda sisse polükloreeritud bifeniüle (PCBd), mittesteriilset pinnast, polüstüreengraanuleid, -laaste või samalaadseid pakendivorme või pestitsiide (välja arvatud neid, mida vajatakse teaduslikel, meditsiinilistel või hügieenieesmärkidel).

Artikkel 8

Jäätmehoolduse kavandamine

1 Pool, kes korraldab Antarktika lepingu piirkonnas tegevust, kehtestab asjakohase jäätmekõrvalduse klassifikatsioonisüsteemi kui jäätmete registreerimise aluse ja hõlbustab sellega uurimusi, mis käsitlevad teadustegevuse ja sellega seotud logistilise abi keskkonnavalase mõju hindamist. Sel eesmärgil klassifitseeritakse tekitatud jäätmed järgmiselt:
reovesi ja vedelad majapidamisjäätmed (grupp 1);

muud vedelad jäätmed ja kemikaalid, sealhulgas kütused ja määrdeained (grupp 2); põletatavad tahked ained (grupp 3); muud tahked jäätmed (grupp 4); ja radioaktiivne materjal (grupp 5).

2 Selleks, et veelgi vähendada jäätmete mõju Antarktika keskkonnale, valmistab pool ette ning vaatab igal aastal üle ja ajakohastab oma jäätmehoolduse kavu (sealhulgas jäätmete vähendamine, ladustamine ja kõrvaldamine), täpsustades iga fikseeritud koha jaoks, välilaagrite jaoks üldiselt ning iga laeva jaoks (välja arvatud väikepaadid, mis on osa fikseeritud kohtade või laevade kasutamisest, ja arvesse võttes olemasolevaid laevade jäätmehoolduse kavu):

- (a) olemasolevate jäätmete kõrvaldamise kohtade ja mahajäetud töökohtade saneerimise programmid;
- (b) kehtivad ja kavandatud jäätmehoolduse meetmed, sealhulgas lõppkõrvaldus;
- (c) kehtivad ja kavandatud meetmed jäätmete ja jäätmehoolduse keskkonnamõjude analüüsiks; ja
- (d) muud jõupingutused jäätmete ja jäätmehoolduse keskkonnamõjude vähendamiseks.

3 Võimaluse korral valmistab pool samuti ette möödunud tegevuse asukohtade loendi (nagu retked mandril, välilaod, välibaasid, purunenud õhusõidukid) enne, kui teave kaotsi läheb, nii et selliseid asukohti saab arvesse võtta tulevaste teadusprogrammide kavandamisel (nagu lumekeemia, saasteained samblikes või jää südamikpuurimine).

Artikkel 9

Jäätmehoolduse kavade edastamine ja ülevaatamine

1 Artikli 8 kohaselt ettevalmistatud jäätmehoolduse kavad, nende rakendamise aruanded ja artikli 8 lõikes 3 nimetatud loendid sisalduvad iga-aastases teabevahetuses vastavalt Antarktika lepingu artiklitele III ja VII ning kaasnevates soovitusel vastavalt Antarktika lepingu artiklile IX.

2 Pool edastab komiteele oma jäätmehoolduse kavade koopiad ja aruanded nende rakendamise ning ülevaatamise kohta.

3 Komitee võib jäätmehoolduse kavu ja nende aruandeid üle vaadata ning võib pooltele arvesse võtmiseks esitada kommentaare, sealhulgas soovitusi mõjude vähendamiseks ning kavade muudatusi.

4 Pooled võivad vahetada teavet ja muu hulgas anda nõu kättesaadavate keskkonnahoidlike tehnoloogiate, olemasolevate rajatiste ehitamiseelse olukorra taastamise, väljavoolava heitvee erinõuete ning asjakohaste kõrvaldamise ja väljajuhtimise meetodite kohta.

Artikkel 10

Jäätmehoolduskavad

Pool:

määrab jäätmehooldust juhtiva ametniku arendama ja üle vaatama jäätmehoolduse kavu; väliolukorras delegeeritakse see kohustus igas kohas asjaomasele isikule;

tagab, et tema ekspeditsioonide liikmed saavad väljaõpet, et piirata tema tegevuse mõju Antarktika keskkonnale, ja informeerib neid käesoleva lisa nõuetest; ja ei soodusta polüvinüülkloriidist (PVC) toodete kasutamist ja tagab, et tema ekspeditsioone Antarktika lepingu piirkonda informeeritakse mis tahes PVC- toodetest, mida need võivad sellesse piirkonda sisse tuua nii, et neid tooteid võiks hiljem eemaldada vastavalt käesolevale lisale.

Artikkel 11

Ülevaatamine

Käesolev lisa vaadatakse regulaarselt üle, et seda ajakohastada jäätmete kõrvaldamise täiustatud tehnoloogiate ja protseduuridega ning sellega tagada Antarktika keskkonna maksimaalne kaitse.

Artikkel 12

Hädaolukord

- 1 Käesolevat lisa ei kohaldata hädaolukorrale, mis on seotud inimeste, laevade, õhusõidukite, kallihinnaliste seadmete ja rajatiste ohutuse või keskkonnakaitsega.
- 2 Teade hädaolukorras läbiviidud tegevuse kohta edastatakse viivitamata kõigile pooltele ja komiteele.

Artikkel 13

Muutmine

- 1 Käesolevat lisa võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastuvõetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel selle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, millel see vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu konsultatiivpooltest ei teata selle aja jooksul depositaarile, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline seda meedet kinnitama.
  - 2 Käesoleva lisa muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel iga muu poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.
-

ANTARKTIKA LEPINGU KESKKONNAKAITSE PROTOKOLLI LISA IV

MEREREOSTUSE VÄLTIMINE

Artikkel 1

Mõisted

Lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

"heide" - ükskõik kuidas põhjustatud aine väljumine laevast, mis hõlmab mis tahes väljavoolamist, kõrvaldamist, väljaloksumist, lekkimist, pumpamist, väljapaiskumist või tühjendamist;

"prügi" - igasugused toidu-, majapidamis- ja käitusjäätmed, mis tekivad laeva tavalise kasutamise käigus, välja arvatud värske kala ja selle osad ning artiklites 3 ja 4 käsitletud ained;

"MARPOL 73/78" - laevadelt reostuse vältimise 1973. a rahvusvaheline konventsioon, mida on muudetud 1978. a protokolliga ja teiste seejärel jõustunud muudatustega;

"kahjulik vedelik" - kahjuliku vedel aine, nagu defineeritud MARPOL 73/78 lisas II;

"õli" - mis tahes vormis mineraalõli, sealhulgas toornafta, kütuseõli, püdel õli, õlijäägid ja rafineeritud õlitooted (välja arvatud naftakeemiatooted, mida käsitleb artikkel 4);

"õline segu" - mis tahes õlisisaldusega segu; ja

"laev" - mis tahes tüüpi veesõidukit, mis töötab merekeskkonnas, ja hõlmab tiiburlaevu, hõljukeid, allveelaevu, parvi ja fikseeritud või ujuvaid platvorme.

Artikkel 2

Kohaldamine

Käesolevat lisa kohaldatakse Antarktika lepingu piirkonnas tegutsemise ajal poole laevadele, millel on õigus heisata tema lippu, ja mis tahes muudele tema Antarktika tegevuses osalevatele või seda toetavatele laevadele.

Artikkel 3

Õliheide

1 Mis tahes õli või õlise segu heide merre on keelatud, välja arvatud MARPOL 73/78 lisas I lubatud juhtudel. Antarktika lepingu piirkonnas tegutsedes hoiavad laevad pardal kogu püdela õli, reostunud ballastvee, kütusemahutite pesuvee ning muud õlijäägid ja õlised segud, mida ei või merre valada. Laevad võivad neid jääke välja valada ainult väljaspool Antarktika lepingu piirkonda, vastuvõturajatistes või muul viisil, nagu lubatud MARPOL 73/78 lisaga I.

2 Käesolevat artiklit ei kohaldata:

(a) laeva või selle seadmete kahjustustest tulenevatele õli või õlise segu heitmisele merre:

(i) tingimusel, et pärast kahjustuse tekkimist või heite avastamist on võetud kõiki mõistlikke ettevaatusabinõusid, et ära hoida või vähendada heidet; ja

(ii) välja arvatud juhul, kui omanik või kapten tegutsesid kas kavatsusega kahju tekitada või hooletult ja teadmiseiga, et kahju tekkimine on tõenäoline; või

(b) selliste õli sisaldavate ainete heitmisele merre, mida kasutatakse eriliste reostusjuhtumitega võitlemiseks, et vähendada reostuskahjusid.

Artikkel 4

Kahjulike vedelike heide

Mis tahes kahjulike vedelike ja mis tahes muude kemikaalide või muude ainete heide merre merekeskkonnale kahjulikes kogustes või kontsentratsioonis on keelatud.

Artikkel 5

Prügi kõrvaldamine

1 Merre on keelatud kõrvaldada kõiki plaste, sealhulgas sünteetilised köied, sünteetilised kalavõrgud ja plastprügikotid.

2 Merre on keelatud kõrvaldada kogu muud prügi, kaasa arvatud pabertooted, kaltsud, klaas, metall, pudelid, savinõud, jäätmepõletustuhk, pakkimispuust, vooderdus- ja pakkematerjalid.

3 Toidujäätmete kõrvaldamine merre on lubatud, kui need on läbinud pihusti või jahvataja tingimusel, et kõrvaldatakse, välja arvatud MARPOL 73/78 lisaga I lubatud juhtudel, võimalikult kaugel maast ja šelfiliustikest, kuid igal juhul vähemalt 12 meremiili lähimast maast või šelfiliustikust. Pihustatud või jahvatatud toidujäätmed mahuvad läbi 25 millimeetriste avadega sõela.

4 Kui käesolevas artiklis käsitletud aine või materjal on segatud muu väljaheidetava või kõrvaldatava aine või materjaliga, kohaldatakse erinevate väljavalamise või kõrvaldamise nõuete korral kõige karmimaid nõudeid.

5 Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata:

(a) laeva või selle seadmete kahjustusest põhjustatud prügi väljavoolamisele tingimusel, et on tarvitusele võetud kõik mõistlikud ettevaatusabinõud enne ja pärast kahjustuse tekkimist, et väljavoolamist ära hoida või vähendada; või

(b) sünteetiliste kalavõrkude juhuslikule kaotaminekule tingimusel, et on tarvitusele võetud kõik mõistlikud ettevaatusabinõud kaotamineku ärahoidmiseks.

6 Vajaduse korral nõuavad pooled prügi registriraamatute pidamist.

Artikkel 6

Reovee heide

1 Välja arvatud seal, kus see asjakohatult kahjustaks tegevust Antarktikas: lõpetab pool kogu puhastamata reovee ("reovesi" on defineeritud MARPOL 73/78 lisas I) heitmise merre lähemal kui 12 meremiili maast või šelfiliustikest; sellest vahemaast kaugemal ei valata kogumismahutitesse ladustatud reovett ühekorraga välja, vaid mõõduka kiirusega ja võimaluse korral siis, kui laev liigub kiirusega vähemalt 4 sõlme.

Käesolevat lõiget ei kohaldata laevadele, millel on sertifikaat kanda kuni 10 isikut.

2 Vajaduse korral nõuavad pooled reovee registriraamatute pidamist.

Artikkel 7

Hädaolukord

1 Käesoleva lisa artikleid 3, 4, 5 ja 6 ei kohaldata hädaolukorrale, mis on seotud laeva või pardalolijate ohutusega või inimeste merepäästega.

2 Teade hädaolukorras läbiviidud tegevuse kohta edastatakse viivitamata kõigile pooltele ja komiteele.

Artikkel 8

Toime seotud ja sõltuvatele ökosüsteemidele

Käesoleva lisa kohaldamisel arvestatakse nõuetekohaselt vajadusega vältida kahjulikku toimet seotud ja sõltuvatele ökosüsteemidele väljaspool Antarktika lepingu piirkonda.

Artikkel 9

Laeva säilitusmahutavus ja vastuvõturajatised

1 Pool kohustub tagama, et kõigil laevadel, millel on õigus heisata tema lippu, ja mis tahes muudel tema Antarktika tegevuses osalevatel või seda toetavatel laevadel on enne Antarktika lepingu piirkonda sisenemist pardal piisava mahutavusega mahuti, et säilitada kogu püdelat õli, reostunud ballastvett, mahutite pesuvett ja muid õlijääke ja õlist segu ning prügi Antarktika lepingu piirkonnas tegutsedes ja et nad korraldavad õliste jääkide ja prügi väljavalamise vastuvõturajatistes pärast sellest piirkonnast lahkumist. Laevadel on samuti pardal mahuti kahjulike vedelike säilitamiseks.

2 Pool, kelle sadamatest laevad asuvad teele Antarktika lepingu piirkonda või kelle sadamatesse laevad sealt saavad, kohustub tagama, et neilt laevadelt võetakse võimalikult kiiresti ja vastavalt vajadustele asjakohastes rajatistes vastu kogu püdel õli, reostunud ballastvesi, mahutite pesuvesi, muud õlijäägid ja õline segu ning prügi.

3 Pooled, kes kasutavad teiste poolte sadamatest Antarktika lepingu piirkonda lahkuvaid või sealt saabuvald laevu, konsulteerivad nende pooltega eesmärgiga tagada, et sadamate vastuvõturajatiste ehitamine ei koormaks ebaõiglaselt Antarktika lepingu piirkonnaga külgnevaid pooli.

Artikkel 10

Laevade konstrueerimine, ehitamine, mehitamine ja varustamine

Antarktika tegevusse kaasatud või neid abistavate laevade konstrueerimisel, ehitamisel, mehitamisel ja varustamisel arvestatakse käesoleva lisa eesmärke.

Artikkel 11

Riigi immuniteet

1 Käesolevat lisa ei kohaldata mis tahes sõjalaeva, mereväe abilaeva või riigi omanduses oleva või riigi kasutatava ning sel momendil riigi mitteärilises teenistuses oleva muu laeva suhtes. Pool tagab siiski tema omanduses olevate või tema kasutatavate laevade tegutsemisvõimet mitte kahjustavaid asjakohaseid meetmeid võttes, et need laevad tegutsevad võimalikult kooskõlas käesoleva lisaga.

2 Lõiget 1 kohaldades arvestab pool Antarktika keskkonna kaitsmise tähtsust.

3 Pool teavitab teisi pooli sellest, kuidas ta rakendab käesolevat sätet.

4 Käesoleva artikli suhtes ei kohaldata protokollis artiklites 18 ja 20 ettenähtud vaidluste lahendamise menetlust.

Artikkel 12

Preventiivmeetmed ja hädaolukorras valmisolek ning hädaolukorras tegutsemine

1 Selleks, et Antarktika lepingu piirkonnas tõhusamalt tegutseda merereostuse hädaolukorras või selle ohu korral, koostavad pooled vastavalt protokollile 15 Antarktika lepingu piirkonnas merereostuse korral eriolukordades tegutsemise kavu, sealhulgas nimetatud piirkonnas tegutsevatest õlilasti vedavatest ja muudest laevadest (välja arvatud väikepaadid, mis on osa fikseeritud asukohtade või laevade toimingutest) ning kaldal asuvatest rajatistest õli merekeskkonda väljavoolamise korral tegutsemise kavu. Sel eesmärgil pooled:

teevad koostööd kavade väljatöötamisel ja rakendamisel; ja kaasavad komitee, Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide nõuandeid.

2 Pooled koostavad samuti reostuse hädaolukorras ühise tegutsemise korra ning tegutsevad seda järgides.

Artikkel 13

Ülevaatus

Antarktika merekeskkonna reostuse ärahoidmiseks ja vähendamiseks, reostuse korral tegutsemiseks ning käesoleva lisa eesmärkide saavutamiseks vaatavad pooled pidevalt üle käesoleva lisa ja muid meetmeid, sealhulgas vastavalt MARPOL 73/78-le vastu võetud mis tahes muudatusi ja uusi juhiseid.

Artikkel 14

Suhe MARPOL 73/78ga

Käesolev lisa ei piira ka MARPOL 73/78 liikmeks olevate poolte sellekohaseid eriõigusi ja -kohustusi.

Artikkel 15

Muutmine

1 Käesolevat lisa võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastu võetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, millel see vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu konsultatiivpooltest ei teata selle aja jooksul depositaarile, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

2 Käesoleva lisa muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel iga muu poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.

**ANTARKTIKA LEPINGU KESKKONNAKAITSE PROTOKOLLI
LISA V**

PIIRKONDLIK KAITSEKORRALDUS

Artikkel 1

Mõisted

Lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

"asjaomane asutus" - isik või asutus, keda pool on käesoleva lisa kohaselt volitanud lubasid välja andma ;

"luba" - asjaomase asutuse väljaantud kirjaliku vormikohane luba;

"korralduskava" - Antarktika erikaitsepiirkonnas või Antarktika erikorralduspiirkonnas tegevuse juhtimise ja eriliste väärtuste kaitsmise kava.

Artikkel 2

Eesmärgid

Käesolevas lisas seatud eesmärkidel võib mis tahes piirkonna, sealhulgas merepiirkonna, määratleda Antarktika erikaitsepiirkonnana või Antarktika erikorralduspiirkonnana. Tegevus nendes piirkondades on keelatud, piiratud või korraldatud vastavalt käesoleva lisa kohaselt vastu võetud korralduskavadele.

Artikkel 3

Antarktika erikaitsepiirkond

1 Mis tahes piirkonna, sealhulgas merepiirkonna, võib määratleda Antarktika erikaitsepiirkonnana, et kaitsta väljapaistvaid keskkonna-, teaduslikke, ajaloolisi, esteetilisi või ürglooduslikke väärtusi, nende väärtuste mis tahes kombinatsioone või käimasolevaid või kavandatud teadusuuringuid.

2 Pooled püüavad süstemaatilises keskkonna-geograafilises raamistikus tuvastada ja lülitada Antarktika erikaitsepiirkondade hulka:

- (a) inimtegevusest puutumatu piirkondi, et oleks võimalik tulevane võrdlus inimtegevusest mõjutatud aladega;
- (b) esinduslikke näiteid tähtsamatest maismaa-, sealhulgas liustike- ja vete-, ökosüsteemidest ning mereökosüsteemidest;
- (c) olulise või ebatavalise liikide kooslusega piirkondi, sealhulgas sigivate kohalike lindude või imetajate tähtsamaid kolooniaid;
- (d) mis tahes liigi tüüpilist leiukohta või ainsat teadaolevat elupaika;
- (e) käimasolevale või kavandatavale teadusuuringule erilist huvi pakkuvaid alasid;
- (f) näiteid väljapaistvatest geoloogilistest, glatsioloogilistest või geomorfoloogilistest iseärasustest;
- (g) väljapaistva esteetilise või ürgloodusliku väärtusega alasid;
- (h) tunnustatud ajaloolise väärtusega kohti või monumente; ja
- (i) lõikes 1 kindlaksmääratud väärtuste kaitseks sobivaid muid alasid.

3 Erikaitsepiirkonnad ja erilise teadusliku huvi piirkonnad, nagu need on määratletud varasematel Antarktika lepingu konsultatiivkohtumistel, on käesolevaga määratletud Antarktika erikaitsepiirkondadena ja need nimetatakse ja numereeritakse vastavalt ümber.

4 Antarktika erikaitsepiirkonda võib siseneda ainult vastavalt artiklile 7 väljaantud loa alusel.

Artikkel 4

Antarktika erikorralduspiirkonnad

1 Mis tahes piirkonna, sealhulgas merepiirkonna, kus korraldatakse või võidakse tulevikus korraldada tegevust, võib määratleda Antarktika erikorralduspiirkonnana, et abistada tegevuse kavandamisel ja koordineerimisel, vältida võimalikke konflikte, parandada pooltevahelist koostööd või vähendada keskkonnamõjusid.

2 Antarktika erikorralduspiirkonnad võivad hõlmata:

- (a) piirkondi, kus tegevused võivad üksteist vastastikku segada või põhjustada keskkonnavalast liitmõju;
  - (b) tunnustatud ajaloolise väärtusega kohti või monumente.
- 3 Antarktika erikorralduspiirkonda võib siseneda ilma loata.
- 4 Vaatamata lõikele 3 võib Antarktika erikorralduspiirkond sisaldada ühte või enam Antarktika erikaitsepiirkonda, kuhu võib siseneda ainult vastavalt artiklile 7 väljaantud loa alusel.

Artikkel 5

Korralduskavad

- 1 Mis tahes pool, komitee, Antarktika uurimise teaduskomitee või Antarktika mereliste elusressursside kaitse komitee võivad teha ettepaneku määratleda see piirkond Antarktika erikaitsepiirkonnana või Antarktika erikorralduspiirkonnana, esitades korralduskava Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisele.
- 2 Esitatud piirkond on piisavalt suur, et kaitsta neid väärtusi, mille jaoks erikaitset või erikorraldust nõutakse.
- 3 Korralduskavad sisaldavad asjakohasel viisil:
- (a) kirjelduse väärtustest, mille jaoks erikaitset või erikorraldust nõutakse;
  - (b) kirjelduse korralduskava eesmärkidest nende väärtuste kaitsmisel või korraldamisel;
  - (c) korraldustoimingud, mida tuleb teha erikaitset või -korraldust nõudvate väärtuste kaitsmiseks;
  - (d) vajaduse korral määratlemistähtaja;
  - (e) piirkonna kirjelduse, sealhulgas:
    - (i) piirkonda markeerivaid geograafilisi koordinaate, piirimärke ja looduslikke iseärasusi;
    - (ii) piirkonnale ligipääsu maad mööda, meritsi või õhust, sealhulgas laevade juurdepääsukohti ja ankrupaiku, jalgsi- ja sõidukite marsruute piirkonna sees ning õhusõidukite marsruute ja maandumisalasid;
    - (iii) ehitiste, sealhulgas teadusjaamade, uurimis- või varjupaikade asukohti nii piirkonna sees kui ka selle lähedal; ja
    - (iv) vastavalt käesolevale lisale määratletud teiste Antarktika erikaitsepiirkondade või Antarktika erikorralduspiirkondade asukohti piirkonna sees või selle lähedal, või muid Antarktika lepingu süsteemi teiste komponentide kohaselt vastuvõetud meetmete vastavalt määratletud kaitsealadid;
  - (f) piirkonna sees asuvate tsoonide kirjelduse, kus tegevus on keelatud, piiratud või korraldatud punktis b nimetatud eesmärkide saavutamiseks;
  - (g) kaarte ja fotosid, mis näitavad selgelt piirkonna piire ümbritsevate iseärasuste suhtes ja piirkonna sees asuvate oluliste iseärasuste suhtes;
  - (h) abidokumentatsiooni;
  - (i) Antarktika erikaitsepiirkonnana määratlemiseks esitatud piirkonna kohta selge kirjelduse tingimustest, mille kohaselt võib asjaomane asutus välja anda lubasid, arvestades:
    - (i) piirkonnale ligipääsu ja liikumist piirkonna sees või üle selle;

- (ii) piirkonnas korraldatavat või kavandatavaid tegevust, sealhulgas aja- ja kohapiiranguid;
- (iii) ehitiste püstitamist, muutmist või eemaldamist;
- (iv) välilaagrite asukohti;
- (v) piiranguid piirkonda sisse viia lubatud materjalide ja organismide suhtes;
- (vi) kohaliku taimestiku ja loomastiku võtmist või kahjulikku häirimist;
- (vii) mitte loa omaniku poolt mis tahes piirkonda sisse toodu kogumist või eemaldamist;
- (viii) jäätmete kõrvaldamist;
- (ix) meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et tagada korralduskava eesmärkide jätkuv saavutamine;
- (x) piirkonda tehtud külastusi käsitletavatele ja asjaomasele asutusele edastatavatele aruannetele esitatud nõudmisi;
- (j) Antarktika erikorralduspiirkonnana määratlemiseks esitatud piirkonna kohta käitumisjuhise, arvestades:
  - (i) piirkonnale ligipääsu ja liikumist piirkonna sees või üle selle;
  - (ii) piirkonnas korraldatavaid või kavandatavaid tegevusi, sealhulgas aja- ja kohapiiranguid;
  - (iii) ehitiste püstitamist, muutmist või eemaldamist;
  - (iv) välilaagrite asukohti;
  - (v) kohaliku taimestiku ja loomastiku võtmist või kahjulikku häirimist;
  - (vi) mitte külastaja poolt mis tahes piirkonda sisse toodu kogumist või eemaldamist;
  - (vii) jäätmete kõrvaldamist; ja
  - (viii) piirkonda tehtud külastusi käsitlevatele ja asjaomasele asutusele edastatavatele aruannetele esitatud nõudmisi;
- (k) sätteid, mis käsitlevad asjaolusid, mille korral pooled peaksid püüdma vahetada elteavet nende kavandatud tegevuse kohta.

Artikkel 6

Määratlemise menetlus

1 Koostatud korralduskavad edastatakse komiteele, Antarktika uurimise teaduskomiteele ja vajaduse korral Antarktika mereliste elusressursside kaitse komiteele. Oma nõuandes Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisele arvestab komitee Antarktika uurimise teaduskomitee ja vajaduse korral Antarktika mereliste elusressursside kaitse komitee esitatud kommentaare. Seejärel võivad Antarktika lepingu konsultatiivpooled korralduskavad heaks kiita vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõike 1 kohaselt Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel vastu võetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse kava kinnitatuks 90 päeva möödumisel selle vastuvõtnud Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, kui üks või enam konsultatiivpooltest ei teata depositaarile selle aja jooksul, et ta soovib selle perioodi pikendamist või ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

2 Arvestades protokollis artikleid 4 ja 5, ei määratleta mingit merepiirkonda Antarktika erikaitsepiirkonnana või Antarktika erikorralduspiirkonnana ilma Antarktika mereliste elusressursside kaitse komitee eelneva nõusolekuta.

- 3 Antarktika erikaitsepiirkond või Antarktika erikorralduspiirkond määratletakse piiramata ajaks, kui korralduskava ei näe ette teisiti. Korralduskava ülevaatamine algatatakse vähemalt iga viie aasta järel. Kava ajakohastatakse vajaduse korral.
- 4 Korralduskavu võib vastavalt lõikele 1 täiendada või tühistada.
- 5 Pärast vastuvõtmist edastab depositaar korralduskavad kiiresti kõigile pooltele. Depositaar peab kõigi heakskiidetud korralduskavade registrit.

Artikkel 7

Loa

- 1 Pool määrab asjaomase asutuse, kes annab välja lubasid Antarktika erikaitsepiirkonda sisenemiseks ja seal tegevuse korraldamiseks vastavalt selle piirkonna korralduskava nõuetele. Loaga käib kaasas asjakohane korralduskava osa ning see täpsustab piirkonna ulatuse ja asukoha, lubatud tegevuse ning millal, kus ja kelle poolt tegevust lubati ja mis tahes muid korralduskavas seatud tingimusi.
- 2 Kui erikaitsepiirkonnal, mis on määratletud varem toimunud Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel, ei ole korralduskava, võib asjaomane asutus väljastada loa olulisel teaduslikul eesmärgil, mida ei saa täita mujal ja mis ei ohusta selle piirkonna looduslikku ökosüsteemi.
- 3 Pool nõuab loa omanikult loa koopia kaasaskandmist asjakohases Antarktika erikaitsepiirkonnas viibides.

Artikkel 8

Ajaloolised kohad ja monumendid

Tunnustatud ajaloolise väärtusega kohad ja monumendid, mis on määratletud Antarktika erikaitsepiirkonnana või Antarktika erikorralduspiirkonnana või mis asuvad nende piirkondade sees, registreeritakse ajalooliste kohtade ja monumentidena. Pool võib ajaloolise koha või monumendina registreerimiseks välja pakkuda tunnustatud ajaloolise väärtusega koha või monumendi, mis ei ole määratletud Antarktika erikaitsepiirkonnana või Antarktika erikorralduspiirkonnana, või mis ei asu sellise piirkonna sees. Registreerimisettepaneku võivad vastu võtta Antarktika lepingu konsultatiivpooled vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõike 1 kohaselt Antarktika lepingu konsultatiivkohtumisel vastuvõetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse ettepanek kinnitatuks 90 päeva möödumisel selle vastuvõtnud Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, kui üks või enam konsultatiivpooltest ei teata depositaarile selle aja jooksul, et ta soovib selle perioodi pikendamist või ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

Olemasolevad ajaloolised kohad ja monumendid, mis on registreeritud eelnevatel Antarktika lepingu konsultatiivkohtumistel, kantakse ajalooliste kohtade ja monumentide nimekirja vastavalt käesolevale artiklile.

Registreeritud ajaloolisi kohti ja monumente ei või eemaldada, lõhkuda ega muul viisil kahjustada.

Ajalooliste kohtade ja monumentide nimekirja võib täiendada vastavalt lõikele 2. Depositaar peab ajakohast ajalooliste kohtade ja monumentide nimekirja.

Artikkel 9

Teave ja avalikustamine

Eesmärgiga tagada, et kõik Antarktikat külastavad või külastamist kavandavad isikud mõistaksid ja järgiksid käesolevat lisa, teeb pool kättesaadavaks järgmise teabe: Antarktika erikaitsepiirkondade ja Antarktika erikorralduspiirkondade asukoht; selliste piirkondade loetelu ja kaardid;

korralduskavad, sealhulgas iga piirkonna asjakohaste keeldude loetelu;

ajalooliste kohtade ja monumentide asukoht ning mis tahes asjakohane keeld või piirang.

2 Pool tagab, et Antarktika erikaitsepiirkondade, Antarktika erikorralduspiirkondade ning ajalooliste kohtade ja monumentide asukoht ja võimaluse korral piirid on näidatud tema topograafilistel kaartidel, hüdrograafilistel kaartidel ja muudel asjakohastel trükistel.

3 Pooled teevad koostööd, et vajaduse korral tagada Antarktika erikaitsepiirkondade, Antarktika erikorralduspiirkondade ning ajalooliste kohtade ja monumentide piiride sobilik märgistus kohapeal.

Artikkel 10

Teabevahetus

Pooled rakendavad meetmeid, et:

koostada ja vahetada lubade ning Antarktika erikaitsepiirkonda ja Antarktika erikorralduspiirkonda tehtud kontroll- ja teiste külastuste ning muid registreid; saada või vahetada teavet, mis käsitleb Antarktika erikaitsepiirkonnas, Antarktika erikorralduspiirkonna või ajaloolise koha või monumendi olulist muutust või kahjustust; luua registreid ja teabe vastavalt lõikele 2 vahetamiseks ühiseid vorme.

2 Pool teavitab teisi pooli ja komiteed igal aastal enne novembri lõppu eelneval perioodil 1. juulist kuni 30. juunini käesoleva lisa kohaselt välja antud lubade arvust ja laadist.

3 Pool, kes korraldab, rahastab või lubab uuringuid või muud tegevust Antarktika erikaitsepiirkonnas või Antarktika erikorralduspiirkonnas, peab sellise tegevuse registrit ja esitab Antarktika lepingu kohasel iga-aastasel teabevahetusel kokkuvõtliku kirjelduse tegevuse kohta, mida tema jurisdiktsiooni all olevad isikud on sellistes piirkondades eelneval aastal korraldanud.

4 Pool teavitab teisi pooli ja komiteed igal aastal enne novembri lõppu meetmetest, mida ta on võtnud käesoleva lisa rakendamiseks, kaasa arvatud kohapealne kontroll ja meetmed, mida ta on võtnud Antarktika erikaitsepiirkondade või Antarktika erikorralduspiirkondade heakskiidetud korralduskavadega vastuolus olevate tegevusjuhtude käsitlemiseks.

Artikkel 11

Hädaolukord

Käesolevas lisas ettenähtud piiranguid ei kohaldata hädaolukorrale, mis on seotud inimeste, laeva, õhusõiduki või kallihinnaliste seadmete ja rajatiste ohutuse või keskkonnakaitsega. Teade hädaolukorras läbiviidud tegevuse kohta edastatakse viivitamata kõigile pooltele ja komiteele.

Artikkel 12

Muudatused

Käesolevat lisa võib muuta vastavalt Antarktika lepingu artikli IX lõikele 1 vastu võetud meetmele. Kui see meede ei näe ette teisiti, loetakse muudatus kinnitatuks ja see jõustub ühe aasta möödumisel selle Antarktika lepingu konsultatiivkohtumise lõppemisest, millel see vastu võeti, kui üks või enam Antarktika lepingu konsultatiivpooltest ei teata selle aja jooksul depositaarile, et ta soovib selle perioodi pikendamist või et ta ei ole võimeline seda meedet kinnitama.

Käesoleva lisa mis tahes muudatus, mis jõustub vastavalt lõikele 1, jõustub seejärel mis tahes muu poole suhtes, kui depositaar on selle kinnitamisteate vastu võtnud.